

V Bruseli 10. marca 2026
(OR. en)

7197/26

ENER 120
ENV 219
TRANS 139
ECOFIN 319
RECH 116
CLIMA 128
IND 178
COMPET 303
CONSOM 75

SPRIEVODNÁ POZNÁMKA

Od:	Martine DEPREZOVÁ, riaditeľka, v zastúpení generálnej tajomníčky Európskej komisie
Dátum doručenia:	10. marca 2026
Komu:	Thérèse BLANCHETOVÁ, generálna tajomníčka Rady Európskej únie
Č. dok. Kom.:	C(2026) 1526 final
Predmet:	ODPORÚČANIE KOMISIE z 10. 3. 2026 týkajúce sa uvoľnenia súkromných investícií do energetickej efektívnosti

Delegáciám v prílohe zasielame dokument C(2026) 1526 final.

Príloha: C(2026) 1526 final

V Bruseli 10. 3. 2026
C(2026) 1526 final

ODPORÚČANIE KOMISIE

z 10. 3. 2026

týkajúce sa uvoľnenia súkromných investícií do energetickej efektívnosti

ODPORÚČANIE KOMISIE

z 10. 3. 2026

týkajúce sa uvoľnenia súkromných investícií do energetickej efektívnosti

EURÓPSKA KOMISIA,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 292,

keďže:

- (1) Komisia vo svojom oznámení zo 17. septembra 2020 s názvom „Ambicióznejšie klimatické ciele pre Európu na rok 2030, Investícia do klimaticky neutrálnej budúcnosti v prospech našich občanov“ (ďalej len „plán cieľov v oblasti klímy“)¹ navrhla zvýšiť mieru ambície Únie v oblasti klímy a stanoviť cieľ zníženia emisií skleníkových plynov do roku 2030 na úroveň, ktorá bude v porovnaní s rokom 1990 minimálne o 55 % nižšia. Návrh predstavuje naplnenie záväzku formulovaného v oznámení Komisie z 11. decembra 2019 o Európskej zelenej dohode² predložiť komplexný plán zvýšenia cieľovej hodnoty Únie do roku 2030 na 55 % zodpovedným spôsobom. Posúdenie vplyvu, ktoré tvorilo sprievodný dokument k plánu cieľov v oblasti klímy, preukázalo, že v snahe naplniť vyššiu mieru ambícií v oblasti klímy je potrebné výrazne zintenzívniť zlepšenie energetickej efektívnosti oproti úrovni 32,5 %.
- (2) Smernica (EÚ) 2023/1791 o energetickej efektívnosti (ďalej len „prepracované znenie smernice o energetickej efektívnosti“)³ nadobudla účinnosť 10. októbra 2023 a zaviedol sa ňou záväzný cieľ EÚ znížiť do roku 2030 primárnu a konečnú energetickú spotrebu o 11,7 %, čím sa výrazne zvýšila úroveň ambícií na rok 2030, a to aj vo vzťahu k financovaniu energetickej efektívnosti, a zintenzívnilo uplatňovanie prvoradosti energetickej efektívnosti v politických, plánovacích a investičných rozhodnutiach v súlade s právnymi ustanoveniami smernice.
- (3) Súčasťou akčného plánu pre cenovo dostupnú energiu⁴ prijatého 26. februára 2025 ako súčasť Dohody o čistom priemysle⁵ sú kľúčové opatrenia na zníženie nákladov na

¹ Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov Ambicióznejšie klimatické ciele pre Európu na rok 2030 Investícia do klimaticky neutrálnej budúcnosti v prospech našich občanov, COM/2020/562 final <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=celex%3A52020DC0562>.

² Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov Európsky ekologický dohovor, COM(2019) 640 final, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=celex%3A52019DC0640>.

³ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/1791 z 13. septembra 2023 o energetickej efektívnosti a o zmene nariadenia (EÚ) 2023/955 (prepracované znenie) (Ú. v. EÚ L 231, 20.9.2023, s. 1 – 111) ELI: [smernica – 2023/1791 – SK – EUR -Lex](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=celex%3A52023DC1791).

⁴ Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov Akčný plán pre cenovo dostupnú energiu. Využitie skutočnej hodnoty našej energetickej únie na zabezpečenie cenovo dostupnej, efektívnej a čistej energie pre všetkých európskych občanov, COM(2025) 79 final, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=celex%3A52025DC0079>.

⁵ Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov, Dohoda o čistom priemysle: spoločný plán konkurencieschopnosti a

energiu pre domácnosti a podniky a na vytvorenie skutočnej energetickej únie prinášajúcej výsledky v oblasti konkurencieschopnosti, bezpečnosti, dekarbonizácie a spravodlivej transformácie. Akčný plán je založený na štyroch pilieroch a ôsmich kľúčových opatreniach vrátane osobitného opatrenia na zvýšenie energetickej efektívnosti a dosiahnutie úspor energie, pričom sa zdôrazňuje úloha energetickej efektívnosti ako kľúčového faktora, ktorý prispieva k cenovo dostupnej energii, dekarbonizácii a konkurencieschopnosti priemyslu. Na dosiahnutie pokroku v oblasti energetickej efektívnosti bude Európska komisia podporovať účastníkov trhu a finančné inštitúcie pri posilňovaní jednotného trhu v záujme energetickej efektívnosti.

- (4) V oznámení Komisie zo 14. októbra 2020 s názvom Vlna obnovy pre Európu⁶ sa sektor stavebníctva označuje za kľúčový na splnenie cieľov energetickej efektívnosti do roku 2030 a na dosiahnutie klimatickej neutrality do roku 2050. Dôvodom je význam budov, na ktoré pripadá približne 40 % celkovej spotreby energie v Únii a 36 % jej emisií skleníkových plynov.
- (5) Smernica (EÚ) 2024/1275 o energetickej hospodárnosti budov (ďalej len „prepracované znenie smernice o energetickej hospodárnosti budov“)⁷ nadobudla účinnosť 28. mája 2024 a jej účelom je štrukturálne zvýšiť energetickú hospodárnosť budov, pričom je zameraná na podporu obnovy budov s najhoršou energetickou hospodárnosťou, na riešenie energetickej chudoby uprednostňovaním zraniteľných domácností a na dosiahnutie plne dekarbonizovaného fondu budov do roku 2050.
- (6) V oznámení o pláne REPowerEU z mája 2022⁸, po ktorom nasledoval Plán na ukončenie dovozu energie z Ruska⁹ a návrh nariadenia o postupnom ukončení dovozu zemného plynu z Ruska a zlepšení monitorovania možných energetických závislostí¹⁰, sa energetická efektívnosť a úsilie o úspory energie určujú ako kľúčové piliere cieľov EÚ v oblasti energetickej bezpečnosti pri snahe výrazne znížiť závislosť od ruských fosílnych palív a urýchliť energetickú transformáciu.

dekarbonizácie, COM(2025) 85 final, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=celex%3A52025DC0085>.

⁶ Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov Vlna obnovy pre Európu – ekologizácia našich budov, tvorba pracovných miest, zlepšovanie životných podmienok, COM(2020) 662 final, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=celex%3A52020DC0662>.

⁷ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1275 z 13. septembra 2023 o energetickej hospodárnosti budov (prepracované znenie) (Ú. v. EÚ L, 2024/1275, 8.5.2024), ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1275/oj>.

⁸ Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov Plán REPowerEU, COM(2022) 230 final, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?qid=1653033742483&uri=COM%3A2022%3A230%3AFIN>.

⁹ Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov Plán na ukončenie dovozu energie z Ruska, COM/2025/440 final/2, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?qid=1747125158211&uri=CELEX%3A52025DC0440R%2801%29>.

¹⁰ Návrh NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY o postupnom ukončení dovozu zemného plynu z Ruska, zlepšení monitorovania možných energetických závislostí a o zmene nariadenia (EÚ) 2017/1938, COM/2025/828 final, 2025/0180(COD), <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?qid=1750669110360&uri=CELEX%3A52025PC0828>.

- (7) Medzinárodná agentúra pre energiu (IEA) vo svojej správe World Energy Investment 2025 (Svetové investície do energetiky)¹¹ zdôraznila, že cieľ zdvojnásobiť tempo zlepšovania energetickej efektívnosti si vyžaduje väčšie dodatočné investície. Hoci sa investície do energetickej efektívnosti v rokoch 2015 až 2022 neustále zvyšovali, IEA zistila, že od roku 2023 politická a finančná podpora klesli a tento trend sa potvrdil aj v roku 2024. Konkrétne v Európskej únii investície do energetickej efektívnosti a elektrifikácie klesli o 2 %, predovšetkým z dôvodu zníženej politickej podpory na určitých trhoch a spomalenia predaja tepelných čerpadiel. Celkovo IEA uviedla, že súčasná ročná miera investícií do energetickej efektívnosti a elektrifikácie sa musí strojnásobiť, aby sa zdvojnásobila miera zlepšovania energetickej efektívnosti.
- (8) V správe Maria Draghiho s názvom *A Competitiveness Strategy for Europe* (Stratégia konkurencieschopnosti pre Európu) sa pripomenuli obrovské potreby Únie z hľadiska financovania na splnenie jej politických cieľov, ktoré dosahujú minimálne ročné dodatočné investície vo výške 750 až 800 miliárd EUR, a potreba účinného využívania verejných financií EÚ na stimulovanie súkromných investícií. Na podporu mobilizácie súkromných investícií sa v Draghiho správe identifikovala potreba dobudovať úniu kapitálových trhov, zvýšiť kapacitu bankového sektora poskytovať financie, čo by zahŕňalo oživenie sekuritizácie a posúdenie súčasnej prudenciálnej regulácie, a zreformovať rozpočet EÚ s cieľom presnejšie ho nastaviť a zvýšiť a efektívnosť, ako aj zlepšiť pákový efekt súkromných investícií.
- (9) Mobilizácia investícií do energetickej efektívnosti a využívanie dodatočného súkromného financovania pomocou osobitných politických a finančných opatrení sú skutočne kľúčom, ako pomôcť členským štátom splniť ciele energetickej efektívnosti do roku 2030, dosiahnuť klimatickú neutralitu do roku 2050 nákladovo efektívnym spôsobom, uľahčiť prechod na integrovaný energetický systém poskytujúci cenovo dostupnú a čistú energiu pre všetkých a znížiť tlak na dopyt po energii, a tým aj na ceny energie, a zároveň zvýšiť konkurencieschopnosť a udržateľnosť hospodárstva EÚ a prispieť k zníženiu závislosti EÚ od dovozu energie.
- (10) V článku 30 prepracovaného znenia smernice o energetickej efektívnosti [EÚ(2023) 1791] sa uznáva potreba poskytnúť primeranú finančnú a technickú podporu na opatrenia energetickej efektívnosti a vypracovať adresné politické opatrenia, ktoré umožnia mobilizáciu súkromných investícií do energetickej efektívnosti.
- (11) Finančné inštitúcie a účastníci trhu pôsobiaci v oblasti energetickej efektívnosti, ako sú spoločnosti poskytujúce energetické služby, energetické spoločnosti, energetické podniky a prevádzkovatelia distribučných sietí a sústav, siete diaľkového vykurovania a chladenia, realitné spoločnosti, poskytovatelia energeticky účinných a emisne neutrálnych technológií, by mali zohrávať kľúčovú úlohu pri mobilizácii súkromných investícií do energetickej efektívnosti prostredníctvom využívania hospodárskych prínosov zlepšenia energetickej efektívnosti z hľadiska úspor nákladov na energiu, a tak zlepšiť zdôvodnenie projektu energetickej efektívnosti.
- (12) V snahe využiť účasť finančných inštitúcií a viac mobilizovať súkromné investície do energetickej efektívnosti Komisia v roku 2024 vytvorila európsku koalíciu na financovanie energetickej efektívnosti (ďalej len „koalícia“), ktorá združila členské

¹¹ Správa IEA, World Energy Investment 2025 (Svetové investície do energetiky v roku 2025), <https://iea.blob.core.windows.net/assets/1c136349-1c31-469b-9ed7-1a7d532e4306/WorldEnergyInvestment2025.pdf>.

štáty EÚ, finančné inštitúcie a relevantné zainteresované strany ako zakladajúcich členov na určenie konkrétnych opatrení na zlepšenie súkromného financovania energetickej efektívnosti. Cieľom koalície je vytvoriť priaznivé trhové prostredie pre investície do energetickej efektívnosti a rozšíriť súkromné financovanie potrebné na podporu dosiahnutia cieľov EÚ v oblasti energetiky a klímy na roky 2030 a 2050.

- (13) V spoločnej správe s názvom *Energy Efficiency Financing in Europe – An assessment of public spending for energy efficiency and the energy performance of buildings* (Financovanie energetickej efektívnosti v Európe – posúdenie verejných výdavkov na energetickú efektívnosť a energetickú hospodárnosť budov)¹² sa v súlade s ustanoveniami článku 30 ods. 17 prepracovaného znenia smernice o energetickej efektívnosti [EÚ(2023) 1791] a článku 9 ods. 8 prepracovaného znenia smernice o energetickej hospodárnosti budov [EÚ(2024) 1275] posudzuje súčasný stav a účinnosť podpory verejného financovania v Európe na mobilizáciu dodatočných súkromných investícií. V spoločnej správe sa poznamenáva, že investície potrebné na dosiahnutie cieľov energetickej efektívnosti do roku 2030 predstavujú 370 miliárd EUR ročne za obdobie 2021 – 2030 a že predpokladaný nedostatok investícií na dosiahnutie cieľov energetickej efektívnosti predstavuje približne 170 miliárd EUR ročne¹³. Rozpočtové zdroje EÚ na energetickú efektívnosť sa vo viacročnom finančnom rámci na roky 2021 – 2027 zvýšili o 62 % v porovnaní s obdobím 2014 – 2020 a o 491 % pri zarátaní príspevku z nástroja NextGenerationEU, a to z 26,5 na 156,6 miliardy EUR. Veľká väčšina tohto zvýšenia pochádza z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti. V spoločnej správe sa dospelo k záveru, že zdroje z verejných rozpočtov EÚ a členských štátov na energetickú efektívnosť majú zásadný význam, hoci ich podiel je len obmedzený a predstavuje približne 14,4 % investičných potrieb. V správe sa takisto konštatuje, že katalytický účinok verejného financovania by sa mal naplno a naďalej využívať zvýšením účinnosti a efektívnosti podpory z verejných rozpočtov pri dosahovaní väčších úspor energie a prilákaní ďalšieho súkromného kapitálu.
- (14) Vzhľadom na obmedzenú dostupnosť verejných zdrojov by sa ich využívanie malo zamerať na zlepšenie zdôvodnenia projektu energetickej efektívnosti, a tým riešiť zlyhania trhu, ktoré bránia mobilizácii súkromných investícií do energetickej efektívnosti, a zároveň by sa malo sústreďovať na poskytovanie podpory zraniteľným skupinám v snahe riešiť vysoké počiatočné náklady. Okrem toho obmedzená štandardizácia investícií do energetickej efektívnosti predstavuje kritickú prekážku vypracovania finančných ponúk a finančných nástrojov osobitne zameraných na energetickú efektívnosť vo veľkom rozsahu, a preto nie je možné prilákať investorov a organizátorov trhu so súkromným kapitálom. Preto je naďalej kľúčové podporovať zoskupovanie, pomoc pri vypracúvaní projektov a spoločné metodiky na rozvoj,

¹² *Report from the Commission to the European Parliament and the Council on Energy Efficiency financing in Europe: An assessment of public spending for energy efficiency and the energy performance of building* (Správa Komisie Európskemu parlamentu a Rade o financovaní energetickej efektívnosti v Európe: Posúdenie verejných výdavkov na energetickú efektívnosť a energetickú hospodárnosť budov), COM(2026) 118.

¹³ Správa IEA o energetickej efektívnosti za rok 2024, <https://iea.blob.core.windows.net/assets/f304f2ba-e9a2-4e6d-b529-fb67cd13f646/EnergyEfficiency2024.pdf>; a Bruegel, *How to finance the European Union's building decarbonisation plan* (Ako financovať plán Európskej únie pre dekarbonizáciu budov), zdroj: [PB 12 2024.pdf](#).

zospokenie a ocenenie investícií do energetickej efektívnosti s cieľom prilákať viac súkromného kapitálu.

- (15) Vzhľadom na to, že domácnostiam postihnutým energeticou chudobou chýbajú vlastné zdroje a že majú obmedzený prístup ku komerčným úverom, čelia prekážkam v prístupe k finančným prostriedkom na investovanie. Takéto domácnosti preto potrebujú inovatívne verejné finančné nástroje kombinujúce rôzne formy financovania, ktoré môžu umožniť prístup k financovaniu v podobe úverov s nulovým až nízkym úrokom či bezplatného financovania na základe výkonnosti (ako sú zmluvy o energetickej efektívnosti a financovanie cez faktúry za energie), ktoré domácnostiam umožnia prístup k počiatočnej finančnej podpore a splateniu investícií popri tom, ako ušetria na svojich účtoch za energie, spolu s inými inovatívnymi formami financovania. Energetické spoločenstvá môžu takisto zohrať úlohu pri združovaní súkromných investícií do riešení energetickej efektívnosti spôsobom, ktorý je prístupnejší a cenovo dostupnejší pre občanov, miestne orgány, MSP a zraniteľné domácnosti.
- (16) Očakáva sa, že opatrenia na zníženie účtov za energie a energetickej chudoby, ako aj opatrenia na podporu obnovy budov s najhoršou energeticou hospodárnosťou a na riešenie potrieb zraniteľných spotrebiteľov pozitívne prispievajú k cieľu Komisie zvýšiť ponuku cenovo dostupného bývania a prístup k nemu.
- (17) Konkrétne pokiaľ ide o sektor stavebníctva, pozorovaná priemerná miera obnovy v jednotlivých členských štátoch EÚ je aktuálne príliš nízka (t. j. pod 1 %) na zabezpečenie včasnej dekarbonizácie fondu budov. Podpora vyššej miery obnovy a zavádzania opatrení v oblasti energetickej efektívnosti v podnikoch, a to aj prostredníctvom regulačných opatrení, bude podnecovať účasť súkromných investorov a organizátorov trhu na rozvoji prosperujúceho trhu s investíciami do energetickej efektívnosti.
- (18) V záujme rozšírenia súkromných investícií do energetickej efektívnosti treba brať do úvahy existujúce rozdiely medzi trhmi energetickej efektívnosti v jednotlivých členských štátoch, ich postupmi financovania, ako aj regulačnými a podpornými rámcami. Po zistení, že rôzne výzvy na celoštátnej a regionálnej úrovni si vyžadujú rôzne politické prístupy, koalíciu zriadenú na úrovni Únie dopĺňajú špecializované národné centrá nachádzajúce sa v členských štátoch. Cieľom je, aby sa každé centrum zameralo na konkrétny trhovo orientovaný prístup k dosahovaniu energetickej efektívnosti. Národné centrá koalície by mali stimulovať využívanie riešení financovania na vnútroštátnej úrovni združením tých správnych zainteresovaných strán vrátane verejných orgánov a finančných inštitúcií a poskytovaním nepretržitej technickej podpory orgánom členských štátov pri vytváraní riešení financovania energetickej efektívnosti v súlade s ich politickými cieľmi a ambíciami. Podobne by sa toto odporúčanie na uvoľnenie súkromných investícií do energetickej efektívnosti malo prispôsobiť špecifickým vnútroštátnym trhom a postupom financovania.
- (19) Na jar 2024 Komisia usporiadala európsku panelovú diskusiu občanov na tému energetickej efektívnosti, na ktorej sa zišlo 150 občanov EÚ, aby diskutovali o výzvach a prínosoch energetickej efektívnosti, ktoré sú pre nich najrelevantnejšie. Na základe svojich rozpráv občania predložili zoznam konkrétnych odporúčaní, ktoré majú byť podkladom pripravovanej iniciatívy Komisie, pričom vo svojich

odporúčaniach zdôraznili kľúčovú úlohu podpory financovania energetickej efektívnosti¹⁴.

- (20) Podľa článku 30 ods. 10 prepracovaného znenia smernice o energetickej efektívnosti [EÚ(2023) 1791] je Komisia povinná poskytnúť členským štátom a účastníkom trhu usmernenie, ako uvoľniť súkromné investície do energetickej efektívnosti. Usmernenie by malo pomôcť členským štátom a účastníkom trhu pri príprave a realizácii investícií do energetickej efektívnosti, a to v rámci rôznych programov Únie aj mimo nich, a malo by zahŕňať návrhy primeraných finančných mechanizmov a inovatívnych riešení financovania s kombináciami grantov, finančných nástrojov a pomoci pri vypracúvaní projektov so zámerom rozšíriť existujúce iniciatívy a využiť programy Únie ako katalyzátor na mobilizáciu a aktiváciu financovania zo súkromných zdrojov.
- (21) Sprievodný dokumentu k tomuto odporúčaniam tvorí podrobná príloha s príkladmi konkrétnych krokov, opatrení a usmernení v záujme realizácie zriadením schém financovania, ktoré dokážu uvoľniť súkromné investície do energetickej efektívnosti,

PRIJALA TOTO ODPORÚČANIE:

Členské štáty a účastníci trhu by mali:

1. Vytvoriť podporný rámec pre dlhodobé verejné financovanie energetickej efektívnosti, pričom využijú najmä úlohu špecializovaných nástrojov financovania revolvingovej povahy a verejných záruk na zlepšenie prístupu k financovaniu a zníženie rizika investícií. Tento podporný rámec by mal byť základom na vytvorenie úverových produktov a schém súkromného financovania v záujme energetickej efektívnosti a mal by vychádzať z predvídateľného regulačného rámca v oblasti energetickej efektívnosti, ktorým sa zaisťujú dlhodobá viditeľnosť danej politiky a posilní dôvera investorov. Rámec by mal zároveň využiť regulačné a fiškálne stimuly na podnecovanie zlepšovania energetickej efektívnosti a investícií do nej.

2. Zriadte alebo posilnite Národný fond energetickej efektívnosti alebo rovnocenné nástroje na celoštátnej alebo regionálnej úrovni ako špecializovaný nástroj na uľahčenie prístupu k podporným schémam verejného financovania energetickej efektívnosti tak, aby sa rôzne toky a nástroje financovania začlenili do jedinej organizačnej štruktúry. Takýto nástroj by mal zefektívniť prístup k financovaniu, zoskupiť robustné plány investícií do energetickej efektívnosti a umožniť kombináciu viacerých tokov verejného a súkromného financovania v rámci jedinej operácie. Takýmto nástrojom by sa mohli okrem iného zaviesť adresné programy financovania, verejné záruky, finančné nástroje, podpora v podobe technickej pomoci, zoskupovanie úverov na účely sekuritizácie a schémy forfaitingu a faktoringu a prispieť k zjednodušeniu procesov, pravidiel a metodík súvisiacich s energetickou efektívnosťou, ako aj k zlepšeniu viditeľnosti a povedomia, pokiaľ ide o schémy finančnej podpory, ako aj finančné stimuly pre energetickú efektívnosť. Navyše by členské štáty mali:

- posúdiť stav schém financovania energetickej efektívnosti vo svojej krajine a
- určiť kapitalizáciu Národného fondu energetickej efektívnosti, ktorý sa vytvára alebo posilňuje.

¹⁴ Konečné odporúčania, európska panelová diskusia občanov na tému energetickej efektívnosti, https://citizens.ec.europa.eu/document/download/52a3608d-662c-4b0e-b463-684a9dbef302_en?filename=Final%20recommendations%20European%20Citizens%60%20Panel%20n%20Energy%20Efficiency.pdf.

3. Rozšírite dlhodobé finančné nástroje a riešenia kombinovaného financovania. Členské štáty by mali preskúmať existujúci vnútroštátny rámec financovania v snahe vytvoriť a využívať riešenia kombinovaného financovania spájajúce úvery s nízkymi až nulovými úrokmi a verejné záruky do jednej operácie s rôznymi typmi grantov: bonifikácia úrokovej sadzby a subvencia na poplatok za záruku, kapitálové úľavy, granty na technickú pomoc, ktoré môžu spolu podporiť vytváranie ponúk súkromného financovania, finančných produktov a inovačných nástrojov financovania. Navyše by členské štáty mali:

- prispôbiť kombinovanú grantovú podporu s cieľom znížiť riziko a prekážky pri prístupe k financovaniu,
- využiť revolvingovú povahu finančných nástrojov energetickej efektívnosti s kombinovanou grantovou zložkou,
- podporiť vytváranie osobitných finančných subjektov pre energetickú efektívnosť, a

maximalizovať využívanie rozpočtových prostriedkov a programov EÚ na zavádzanie finančných nástrojov vo väčšom rozsahu.

4. Zaveďte nástroje na pomoc pri vypracúvaní projektov a podporte vytváranie „agregátorov“ projektov energetickej efektívnosti. Zahŕňa to jednotné kontaktné miesta na pomoc občanom a podnikom pri vypracúvaní a zoskupovaní investičných projektov v oblasti energetickej efektívnosti, super-ESCO (energy service companies, spoločností poskytujúcich energetické služby), energetické spoločenstvá, nástroje na pomoc pri vypracúvaní projektov a iných realizátorov projektov. Agregátory by sa mali podporovať, aby dosiahli kritickú veľkosť, s cieľom vytvoriť robustný plán financovateľných investícií. Členské štáty sa podnecujú, aby využívali podporu EÚ, napríklad prostredníctvom Európskeho nástroja miestnej pomoci v oblasti energie (ELENA) na vytvorenie celoštátnych a regionálnych nástrojov technickej pomoci a podpory pri vývoji projektov.

5. Iniciatívne sa zúčastňujte na činnostiach európskej koalície na financovanie energetickej efektívnosti s cieľom podporiť užšiu a účinnú spoluprácu s finančnými inštitúciami. Zahŕňa to vytváranie národných centier, stanovenie ich mandátov a pracovných programov. Navyše by členské štáty mali:

- nadviazať partnerstvá s cieľom pomôcť komerčným bankám lepšie využívať finančné súvisiace prínosy investícií do energetickej efektívnosti a
- podporovať finančné inštitúcie a žiadať od nich, aby ponúkali možnosti financovania energetickej efektívnosti ústretové voči zákazníkom.

6. Čo najlepšie využívajte fiškálne stimuly na mobilizáciu súkromných investícií do energetickej efektívnosti. Kľúčovou prioritou by malo byť odstránenie fiškálnych opatrení a subvencií, ktoré odrádzajú od investícií do zlepšovania energetickej efektívnosti, napr. opatrení vedúcich k odkázanosti na technológie založené na fosílnych palivách a energeticky neefektívne technológie, ako aj vyhýbanie sa fiškálnym opatreniam zameraným na hospodárske súvisiace prínosy zlepšovania energetickej efektívnosti prostredníctvom vyšších fiškálnych poplatkov. Navyše by členské štáty mali zaviesť pozitívne fiškálne stimuly a daňové opatrenia na mobilizáciu investícií do energetickej efektívnosti.

7. Propagujte vytváranie a využívanie úverových produktov a súkromného financovania v záujme energetickej efektívnosti prostredníctvom zmlúv o úvere. Medzi ne patria hypotéky a úvery na obnovu v záujme energetickej efektívnosti vrátane využívania verejných záruk, iných opatrení na znižovanie rizík, daňových stimulov, posilnenia úlohy sektora retailového bankovníctva a hodnotenia úspor energie pri posudzovaní úverovej bonity. V súlade s prepracovaným znením smernice o energetickej efektívnosti [EÚ(2023) 1791] zabezpečte, aby finančné inštitúcie ponúkali úverové produkty v záujme energetickej efektívnosti široko a nediskriminačne – t.j. aby sa propagovali namiesto tradičných finančných produktov, ak je to v najlepšom záujme potenciálnych zákazníkov – a aby tieto úverové produkty boli viditeľné a dostupné pre spotrebiteľov, a to aj s podporou od tretích strán a verejných orgánov. Navyše by členské štáty mali:

- umožniť spoluvlastníckym združeniam, aby úvery prijímali spoločne na financovanie investícií do energetickej efektívnosti, a
- poskytovať technickú pomoc a poradenstvo finančným inštitúciám v snahe budovať potrebnú kapacitu pre úverových pracovníkov, aby sa na trh mohli uvádzať úverové produkty v záujme energetickej efektívnosti.

Účastníci trhu by mali:

- rozvíjať a uvádzať na trh úverové produkty v záujme energetickej efektívnosti a
- ponúkať riešenia poskytovania financovania a úverov v záujme energetickej efektívnosti ústretové voči zákazníkom v súlade s článkom 30 smernice o energetickej efektívnosti.

8. Vytvorte vhodné podmienky pre potrebný regulačný rámec a podporte vypracovanie inovatívnych schém financovania, ako je financovanie cez dane a účty za energie. Na vývoj schém financovania, ako je financovanie cez dane a účty za energie, by sa malo relevantným verejným orgánom umožniť využívať dane a iné poplatky ako nástroje na splatenie dlhov, do financovania opatrení energetickej efektívnosti by sa mali zahrnúť energetické podniky a distribútori a malo by sa povoliť splácať dlhy prostredníctvom účtov za energie. Dalším prvkom je umožnenie toho, aby bol dlh viazaný na majetok a prevedený spolu s vlastníctvom daného majetku. Konkrétne by členské štáty mali:

- posúdiť, či vnútroštátny rámec umožňuje vypracovanie schém financovania cez dane a účty za energie,
- stanoviť právo energetických podnikov poskytovať financovanie v záujme energetickej efektívnosti;
- zaviesť postupy na zabezpečenie splácania prostredníctvom daní viazaných na majetok a prevodu dlhu spolu s vlastníctvom,
- zabezpečiť dostatočný peňažný tok v implementujúcich subjektoch (napr. podniky verejných služieb, spoločnosti ESCO) a/alebo zriadiť celoštátne alebo miestne záručné a podporné fondy na dosiahnutie rozsahu.

Účastníci trhu by mali:

- vypracúvať a uvádzať na trh schémy financovania energetickej efektívnosti cez účty za energie uprednostňovaním spolupráce medzi energetickými podnikmi a spoločnosťami poskytujúcimi energetické služby.

9. Odstráňte prekážky a rozširujte financovanie energetickej efektívnosti prostredníctvom dohôd o poskytovaní služieb a podporujte trh s energetickými službami. Ako príklad možno uviesť podporu zlepšovania energetickej efektívnosti prostredníctvom operačných výdavkov, odstránenie administratívnych úzkych miest a prekážok vývoja trhu spoločností ESCO, využitie nástrojov založených na výkonnosti, ako sú zmluvy o energetickej efektívnosti a iné inovatívne riešenia energetických služieb. Členské štáty a účastníci trhu by mali:

- využiť podporu z verejného rozpočtu EÚ a členských štátov na rozvoj trhu spoločností ESCO uľahčením financovania týchto spoločností a účelovo vytvorených subjektov pôsobiacich v oblasti energetickej efektívnosti,
- presadzovať úlohu spoločností ESCO a nových spôsobov uzatvárania zmlúv, napr. energetická efektívnosť ako služba a zmluvy o energetickej efektívnosti, ako piliera vnútroštátnej politiky energetickej efektívnosti,
- presadzovať aktualizáciu legislatívnych rámcov a verejných ponúk tak, aby sa výslovne uznalo a uľahčilo financovanie spoločností ESCO a uzatváranie zmlúv o energetickej efektívnosti, a
- podporovať zavádzanie modernej infraštruktúry merania, ktorá dokáže automaticky monitorovať toky a úspory energie.

Účastníci trhu by mali:

- využívať verejnú podporu a jednotný trh EÚ na podporu dynamického trhu v záujme energetickej efektívnosti ako služby, a to aj naprieč vnútornými hranicami EÚ, a
- rozvíjať partnerstvá medzi poskytovateľmi technológií, distribútormi energie, ako aj spoločnosťami poskytujúcimi energetické služby a finančnými inštitúciami.

10. Zaved'te verejné záruky a iné nástroje na znižovanie rizík, ktoré dokážu zlepšiť prístup k súkromnému financovaniu energetickej efektívnosti. Sú kľúčom k zlepšeniu zdôvodnenia projektu energetickej efektívnosti prostredníctvom zníženia celkového investičného rizika, poskytovania podpory v podobe zvýšenia kreditnej kvality s cieľom zlepšiť prístup k financovaniu pre konkrétne trhy a segmenty obyvateľstva, ako aj prostredníctvom podpory konkurencieschopnejších úrokových sadzieb. Navyše by členské štáty mali identifikovať riziká špecifické pre jednotlivé krajiny a ťažkosti účastníkov trhu pri získavaní prístupu k finančným prostriedkom.

11. Podporujte možnosti refinancovania a zlepšite podmienky pre rozvoj sekundárneho trhu v záujme energetickej efektívnosti so súkromnými finančnými inštitúciami. Takéto nástroje by mohli podporovať schémy forfaitingu a faktoringu v prípade zmlúv spoločností ESCO o energetickej efektívnosti, zoskupovať pohľadávky týkajúce sa energetickej efektívnosti od rôznych pôvodcov úverov na účely sekuritizácie a uľahčovať vytváranie super-ESCO alebo podobných štruktúr, ktoré sú sprostredkovateľmi medzi spoločnosťami ESCO a inštitucionálnymi investormi. Členské štáty a účastníci trhu by okrem toho mali aj:

- stimulovať rozvoj trhu so zelenými dlhopismi vo svojom vnútroštátnom kontexte, a

- nadviazať a posilniť dialóg s finančnými inštitúciami osobitne venovaný rozvoju sekundárneho trhu v záujme energetickej efektívnosti a
- podporiť zriadenie špecializovaných nástrojov refinancovania v záujme energetickej efektívnosti.

12. Zlepšite zber údajov o energetickej efektívnosti Zahŕňa to údaje o finančnej výkonnosti investícií do energetickej efektívnosti i údaje na podporu opatrení na monitorovanie a overovanie úspor energie. Členské štáty a účastníci trhu by mali vypracovať, harmonizovať, štandardizovať a zjednodušiť metodiky hodnotenia projektov vrátane oceňovania neenergetických prínosov a opatrení na monitorovanie a overovanie úspor energie, čo je kľúčom k zvýšeniu dôvery a istoty investorov, a zabezpečiť peňažnú hodnotu úspor energie ako obchodovateľnej komodity.

Pri vykonávaní tohto odporúčania by členské štáty a účastníci trhu mali náležite vziať do úvahy prílohu k tomuto odporúčaniam, v ktorej sa uvádzajú podrobné usmernenia týkajúce sa konkrétnych politických a finančných opatrení na mobilizáciu súkromných investícií do energetickej efektívnosti vrátane konkrétnych odporúčaných opatrení, zdôvodnených súvislostí a príkladov úspešných prípadov využitia.

V Bruseli 10. 3. 2026

*Za Komisiu
Dan Jørgensen
člen Komisie*

